

ESPAIS PROTEGITS

Actualment a la Comunitat Valenciana hi ha diferents Figures de Protecció dels Espais Naturals:

- Parcs naturals
- Paratges naturals municipals
- Monuments naturals
- Paisatges protegits
- Zones humides
- Coves
- Zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA)
- Llocs d'interés comunitari (LIC)
- Zones especials de conservació (ZEC)
- Microreserves

Les quatre primeres figures (Parcs naturals, Paratges naturals municipals, Monuments naturals i Paisatges protegits) formen part de les set categories d'espais protegits definides en la Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana. Estes categories es definixen segons els recursos i valors que contenen.

Les zones humides junt amb les coves es regulen en un capítol posterior d'esta llei (Protecció d'altres Àrees).

Les ZEPAs, els LICs i els ZEC formen part de LA XARXA NATURA 2.000

La Microrreserva vegetal és una figura de protecció d'espècies que es va crear per mitjà del Decret 218/1994, de 17 d'octubre, del Govern Valencià (DOGV núm. 2379, de 03.11.1994).

Eixa denominació ha canviat a Microrreserva de flora per mitjà del Decret 70/2009, de 22 de maig, del Consell, pel que es crea i regula el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçades i es regulen mesures addicionals de conservació (DOCV núm. 6021, de 26.05.2009).

PARCS NATURALS

Els parcs naturals són àrees naturals que, en raó a la representativitat dels seus ecosistemes o a la singularitat de la seua flora, la seua fauna, o de les seues formacions geomorfològiques, o bé a la bellesa dels seus paisatges, posseïxen uns valors ecològics, científics, educatius, culturals o estètics, la conservació dels quals mereix una atenció preferent i es consideren adequats per a la seua integració en xarxes nacionals o internacionals d'espais protegits.

Les activitats a realitzar s'orientaran cap als usos tradicionals agrícoles, ramaders i silvícoles, i a l'aprofitament de les produccions compatibles amb les

finalitats que van motivar la declaració, així com a la seua visita i gaudiment amb les limitacions necessàries per a garantir la protecció i les activitats pròpies de la gestió de l'espai protegit. Els altres usos podran ser objecte d'exclusió en la mesura que entren en conflicte amb els valors que es pretenga protegir.

PARATGES NATURALS MUNICIPALS

Constituiran paratges naturals municipals les zones compreses en un o diversos termes municipals que presenten especials valors naturals d'interès local que requerisquen la seua protecció, conservació i millora i siguen declarades com a tals a instàncies de les entitats locals.

Únicament s'admetran en estos paratges els usos i activitats compatibles amb les finalitats que van motivar la seua declaració, excloent-se la utilització urbanística dels seus terrenys.

El Govern de la Generalitat regularà les relacions de cooperació, mútua assistència i coordinació entre l'administració de la Generalitat i els municipis que compten amb paratges naturals municipals per a la millor gestió mediambiental dels mateixos, pels corresponents ajuntaments.

MONUMENTS NATURALS

Els monuments naturals són espais o elements de la naturalesa, incloses les formacions geomorfològiques i jaciments paleontològics, de notòria singularitat, raresa o bellesa, que mereixen ser objecte d'una protecció especial pels seus valors científics, culturals o paisatgístics.

En els monuments naturals no s'admetrà cap ús o activitat, inclosos els tradicionals, que pose en perill la conservació dels valors que van motivar la seua declaració

PAISATGES PROTEGITS

Els paisatges protegits són espais, tant naturals com transformats, mereixedors d'una protecció especial, bé com a exemples significatius d'una relació harmoniosa entre l'home i el medi natural, o bé pels seus especials valors estètics o culturals.

El règim de protecció dels paisatges protegits estarà dirigit expressament a la conservació de les relacions i processos, tant naturals com socioeconòmics, que han contribuït a la seua formació i fan possible la seua pervivència.

En la utilització d'estos espais es compatibilitzarà el desenvolupament de les activitats rurals tradicionals en els mateixos amb l'ús social a través de l'estudi, l'ensenyança i el gaudi ordenat dels seus valors.

ZONES HUMIDES

S'entendrà per zones humides, els marenys, marjals, torberes o aigües rases, ja siguen permanents o temporals, d'aigües estancats o corrents, dolços, salobres o salines, naturals o artificials.

Les zones humides hauran de ser preservades d'activitats susceptibles de provocar la seua recessió i degradació, al fi de la qual els terrenys inclosos en les mateixes seran classificats en tot cas com a sòl no urbanitzable subjecte a especial protecció, de conformitat amb el que disposa la Llei 4/1992, de 5 de juny, sobre sòl no urbanitzable. La classificació de sòl es mantindrà encara en el supòsit de dessecació per qualsevol causa de la zona humida o part de la mateixa.

En el supòsit d'activitats consolidades en l'entorn de les zones humides que puguen tindre influència en la qualitat de les seues aigües, estes instal·lacions adequaran els seus abocaments als criteris de qualitat establits per la Conselleria de Territori i Habitatge.

El Govern de la Generalitat, a proposta de la Conselleria de Territori i Habitatge, va aprovar en 2002 mitjançant un acord un catàleg de zones humides en què s'inclou la delimitació de les dites zones i les conques en què el planejament urbanístic haurà d'adoptar especials precaucions a fi de garantir la seua conservació i on la planificació hidrològica haurà de preveure les necessitats i requisits per a la restauració i conservació de la zona humida en què aboquen i les actuacions hidrològiques en l'àmbit de les competències autonòmiques hauran de preveure les necessitats i requisits per a la restauració i conservació de la zona humida a què afecten.

PROTECCIÓ DE LES COVES

Amb caràcter general, es consideren protegides totes les coves, avencs i la resta de cavitats subterrànies síties en el territori de la Comunitat Valenciana.

Es prohibix tota alteració o destrucció de les seues característiques físiques, així com l'extracció no autoritzada de qualsevol classe de materials naturals o artificials del seu interior i la introducció de rebutjos i objectes de qualsevol tipus que puguen alterar les condicions d'equilibri ecològic existents.

L'autorització per a la realització d'activitats a coves correspondrà als organismes que en cada cas resulten competents en funció dels valors a protegir.

El Govern de la Generalitat va aprovar en 2006 un catàleg de coves de la Comunitat Valenciana en què s'identifiquen i localitzaran les coves existents, assenyalant-se el règim aplicable a cada una d'elles.

LA XARXA NATURA 2.000

Amb la finalitat de conservar les aus europees, el Consell de la Unió aprovà el 1992 la Directiva 92/43/CEE, coneguda com a directiva d'hàbitats, que recull la 79/409/CEE coneguda com a directiva d'aus. Representen l'instrument legal per a la conservació dels hàbitats, les espècies i la biodiversitat en el territori de la Unió Europea.

Les directives, amb l'objectiu de contribuir a garantir la biodiversitat per mitjà de la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres al territori europeu, regulen el sistema de protecció global de les espècies i creen la xarxa ecològica coherent de les zones especials de conservació, anomenada XARXA NATURA 2000.

La Xarxa Natura 2.000 està composta per dos tipus d'espais:

- Les Zones d'Espècial Protecció per a les Aus (ZEPA), designades segons la Directiva Aus, i que formen part de la Xarxa Natura 2.000 automàticament.
- Els Llocs d'Importància Comunitària (LIC), segons la directiva d'Hàbitats, que seran declarades previ estudi per la Comissió Europea com a integrants de la llista de LIC, sent declarades a continuació per cada estat membre com a Zones Especials de Conservació (ZEC).

Amb l'objectiu de complir allò disposat en la Directiva 92/43/CEE¹, la Comunitat Valenciana designà, el desembre de 1997, una llista de Llocs d'Interés Comunitari (d'ara avant, LIC) susceptibles de formar part si és el cas, de la Xarxa Natura 2000.

Estos llocs es definiren, tal com ho estableix la citada directiva, en base en la presència en estos llocs dels hàbitats o les espècies considerats prioritaris, ja que és este caràcter de prioritat el que obliga els estats a la "designació de zones d'especial conservació".

Una vegada triat un lloc d'importància comunitària, l'Estat membre de què es tracte donarà al dit lloc la designació de zona especial de conservació (ZEC) com més prompte millor i com a màxim en un termini de sis anys.

MICRORESERVA

Una microreserva és una zona de menys de 20 hectàrees d'extensió, que s'ha declarat per Orde de la Conselleria de Territori i Habitatge de la Generalitat Valenciana, per proposta pròpia o dels propietaris del terreny, a fi d'afavorir la conservació de les espècies botàniques rares, endèmiques o amenaçades, o les unitats de vegetació que les contenen.

També poden servir, entre altres, per a les finalitats següents:

- Per dotar d'un grau major de protecció legal i permanència a parcel·les experimentals d'investigació botànica o forestal.
- Per conservar les "localitats clàssiques botàniques", és a dir, els llocs on per primera vegada foren descobertes per a la ciència noves espècies, moltes d'elles exclusives de la Comunitat Valenciana a nivell mundial.
- Per afavorir la conservació dels substrats sobre els quals creix la vegetació, i especialment els perfils-tipus geològics o de sòls.
- Per preservar inventaris destacats d'unitats de vegetació protegits per la Directiva d'Hàbitats de la Unió Europea.
- Per conservar, individualment o en conjunt, arbres monumentals o singulars que creixen sobre terrenys naturals, així com arbres-elit, arbres-plus o altres destinats a la investigació forestal.
- Per preservar recorreguts botànics didàctics i rutes ecològiques per a la docència botànica.
- Per facilitar les reintroduccions o reforçaments poblacionals de plantes amenaçades o en perill d'extinció.